Өзбекстан Республикасы Президентиниң 2022-жыл 31-августта ғы“Қарақалпақстан Республикасында исбилерменлик, инновациялық технологиялар ҳәм инфраструктураны жедел пәтлерде раўажландырыў арқалы халықтың абаданлығын арттырыўдың қосымша илажлары ҳаққында”ғы ПФ-213 санлы ПӘРМАНЫ

“Қарақалпақстан Республикасында исбилерменлик, инновациялық технологиялар ҳәм инфраструктураны жедел пәтлерде раўажландырыў арқалы халықтың абаданлығын арттырыўдың қосымша илажлары ҳаққында”ғы пәрман

22 БӘНТ

4 ҚОСЫМША

Раўажланыўдың тийкарғы жөнелислери 7

1. Аймақтың **инвестиция климатын** ҳәм **исбилерменлик орталығын** жақсылаў;
2. **Аймақлық инновацион инфраструктура субъектлерин шөлкемлестириў арқалы экономика тармақларын раўажландырыў;**
3. **Таяныш пән, жоқары тәлим шөлкемлери менен ислеп шығарыў кәрханаларын интеграцияласыўы ҳәмде инсән капиталы раўажланыўын жаңа басқышқа көтериўге шәрт-шәраят жаратыў;**
4. Суўғарылатуғын жерлердиң **мелиоратив жағдайын жақсылаў**, аўыл хожалығы өнимлерин **жетистириўди көбейтиў** ҳәм оларды **қайта ислеў** дәрежесин асырыў;
5. **Халықтың турмыс жағдайын жәнеде жақсылаў мақсетинде заманагөй үй-жай, жол-транспорт, инженерлик-коммуникация ҳәм социаллық инфраструктураны басқышпа-басқыш раўажландырыў;**
6. Халықтың, әсиресе, **жаслардың бәнтлигин тәмийинлеў**, ислеп шығарыў ҳәм хызмет көрсетиў кәрханаларының турақлы ислеўин тәмийинлеў;
7. **Халыққа тәлим, медициналық хызметлер сыпаты ҳәм қамраўын жәнеде асырыў, тараўда жеке сектор қатнасын кеңейтиў.**

ҚАРАҚАЛПАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНДА ИСБИЛЕРМЕНЛИКТИ РАЎАЖЛАНДЫРЫЎ

ИС-ИЛӘЖЛАР

ИСБИЛЕРМЕНЛИК СУБЪЕКТЛЕРИ УШЫН САЛЫҚ ЖЕҢИЛЛИКЛЕРИ

01.01.2023 ден 01.01.2028 шекем

Пайда салығы ставкасы 15 % дан 7,5% ға

Айланыстан алынатуғын салық ставкасы 15 % дан 7,5 % ға

Мал-мүлк салық ставкасы 1,5 % дан 0,75 % ға

Жер салығы ставкасын 2 есеге кемейтиў

Суў ресурслары ушын салықты 4 есеге кемейтиў

Жеке тәртиптеги исбилерменлер ушын салық жылына 300 мың сўм

Социаллық салық ставкасы 12 % дан 1 % ға түсириледи.

ҚАРАҚАЛПАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНДА ИСБИЛЕРМЕНЛИКТИ РАЎАЖЛАНДЫРЫЎ

ЭКСПОРТЕРЛАРҒА ЖЕҢИЛЛИКЛЕР БЕРИЎ

01.09.**2022** ден 01.01.**2028** ке шекем

Экспорт етилетуғын өнимлерди ислеп шығарыў ушын **70%** транспорт қәрежетлери мәмлекетлик фондлар есабынан қаплап бериледи.

ИСБИЛЕРМЕНЛЕРГЕ КРЕДИТ АЛЫЎ УШЫН 75% КЕПИЛЛИК АЖЫРАТЫЎ

2023-2028-жылларда ажыратылатуғын кредит суммасының **75 процентине** шекем *(бирақ улыўма баҳасы **2,5 млрд. сўмнан** аспаған муғдарда)* **Исбилерменлик хызметин қоллап-қуўатлаў мәмлекетлик фонды** есабынан кепилликлер усынылады.

ИРИ ИНВЕСТИЦИЯ ПРОЕКТЛЕРИНЕ ТУЎРЫДАН-ТУЎРЫ ЖЕР АЖЫРАТЫЎ

15.09.2022 ден **01.01.2025** ке шекем

Ири инвестициялық жойбарды әмелге асырыў ушын *(ең жақсы усыныслар **5 миллион АҚШ доллары** эквивалентинен баслап)* инвесторларға жер участкаларын тиккелей ижараға бериў **Қарақалпақстан Республикасы Министрлер Кеңеси** тәрепинен әмелге асырылады.

Қарақалпақстан Республикасы аймағындағы аўыл хожалығына мөлшерленбеген жер участкалары:

мүлк ҳуқықы тийкарында электрон онлайн-аукцион саўдаларына басланғыш баҳасы **50 процентке** азайтылған ҳалда шығарылады;

мүлк ҳуқықы ҳәм ижара ҳуқықы тийкарында электрон онлайн-аукцион саўдалары арқалы реализацияланыўынан түсетуғын қаржылардан Қарақалпақстан Республикасының республикалық бюджетине қаратылатуғын бөлегиниң
50 проценти усы жер участкалары жайласқан район (қала)лар бюджетине олардың қосымша дереклери сыпатында өткериледи.

ХАЛЫҚ БӘНТЛИГИН ТӘМИЙИНЛЕЎ

ХАЛЫҚҚА ЕГИСЛИК ЖЕР МАЙДАНЛАРЫН АЖЫРАТЫЎ

пахта ҳәм ғәлледен қысқартылатуғын, елатлы пунктке жақын ҳәм суў тәмийнаты жақсы болған аймақлардан резервке қайтарылған жер майданлары овощ, палыз, собықлы, майлы егинлер, картошка жетистириў сыяқлы жойбарларды әмелге асырыў ушын пуқараларға, 2 гектарға шекемги өлшемлерде ашық электрон таңлаў арқалы 30 жылға ижараға бериледи.

ХАЛЫҚҚА КРЕДИТЛЕР АЖЫРАТЫЎ

мийўе, жүзим, овощ, картошка, палыз егинлери, гүл, көк шөплер ҳәм дәрилик өсимликлер, мәкке дәни, собықлы ҳәм майлы егинлерди жетистириў ушын өним баҳасының **50 процентине** шекем (бирақ гектарына **7 млн. сўмнан** аспаған муғдарда) жыллық **14 процент** *(соннан 2 проценти банк маржасы)* ставкада, 6 айлық жеңиллетилген дәўир менен **12 ай мүддетке** кредитлер ажыратылады.

ДИЙХАН ХОЖАЛЫҚЛАРЫ ИЙЕЛЕРИНЕ СУБСИДИЯЛАР

Жер майданларын суўғарыў ушын тереңлиги 5 метрден артық болған ҳәр бир вертикал суўғарыў қудығын бурғылаў ҳәм иске қосыўға байланыслы қәрежетлерин қаплаўға қудықтың ҳәр бир метр тереңлиги ушын **100 мың сўмнан**, базалық есаплаў муғдарының **50 есесинен** ***(15 млн.сўм)*** аспаған муғдарда Фермер, дийқан хожалығы ҳәм қыйтақ жер ийелерин қоллап-қуўатлаў фондының қаржылары есабынан субсидиялар **ажыратылады.**

Қарақалпақстан Республикасында аўыл-хожалығы өнимлерин жетистириўди көбейтиў, халық бәнтлигин тәмийинлеў ҳәм дәраматын асырыў ҳәмде қолай агробизнес орталығын жаратыў бағдары шеңберинде:

«Шарўашылық тараўын мәмлекет тәрепинен қоллап-қуўатлаўдың қосымша ис-иләжлери ҳаққында»ғы ПҚ-4576-санлы қарарында белгиленген субсидия ажыратыў тәртиби Қарақалпақстан Республикасы ушын 2 жыл мүддетке узайтырылады.

Қарар бойынша:

шет елден импорт қылынған нәсилли қарамалдың ҳәр бир басына 2 миллион сўм;

импорт қылынған 1 дана нәсилли ана балықтың 3,5 миллион сўмға шекем болған қәрежетлери 50 пайызы муғдарында;

шет елден импорт қылынған нәсилли қой ҳәм ешкииниң ҳәр бир басына 400 мын сўм муғдарда;

ҳәр бир бас 1 күнлик нәсилли шөжени импорт қылыў менен байланыслы болған

СОЦИАЛЛЫҚ ТАРАЎДЫ РАЎАЖЛАНДЫРЫЎ

ОҚЫЎ КВОТАЛАРЫН КӨБЕЙТИЎ

2023 › 2024 оқыў жылынан баслап

2022-2023-оқыў жылы ушын Қарақалпақстан Республикасында улыўма орта, орта-арнаўлы ҳәм профессионал тәлим шөлкемлерин тамамлаған **500**, кейинги оқыў жаллары ушын ҳәр жыл 1 сентябрге шекем **6 500 жаслардың** ўәлаятлардағы мәмлекетлик жоқары тәлим шөлкемлерине қосымша қабыл параметрлери тийкарында оқыўға қабыл етиледи.

МЕКТЕПКЕ ШЕКЕМГИ БИЛИМЛЕНДИРИЎ МИНИСТРЛИГИНЕ ҚОСЫМША ЎӘКИЛЛИКЛЕР БЕРИЎ

Қарақалпақстан Республикасында **мектепке шекемги билимлендириў** тараўында **мәмлекетлик-жеке меншик шериклик** бойынша шәртнамаларды имзалаў, **Қарақалпақстан Республикасы Мектепке шекемги билимлендириў министрлиги** тәрепинен әмелге асырылады.

ТЕМИР ЖОЛ ҲӘМ АВИА БИЛЕТЛЕРДИ САТЫЎДА 50 ПАЙЫЗЛЫҚ ИМТИЯЗЛАР ҚОЛЛАНЫЎ

Қарақалпақстан Республикасы ҳәм Хорезм ўәлаятларында **жасайтуғын жасына байланыслы пенсия** ҳәм **напақа алатуғынлар, майыплығы болған адамлар** ушын **темир жол** ҳәм **авиа билетлерди** сатыў **50 процентлик жеңиллетилген** тарифлер бойынша әмелге асырылады.

СОЦИАЛЛЫҚ ҚОРҒАЎ ДӘСТҮРЛЕРИ ҚАМРАЎЫН КЕҢЕЙТИЎ

«Социаллық қорғаўдың бирден-бир реестри» мәлимлеме системасы арқалы анықланған **ҳәр бир кем тәмийинленген шаңараққа** көмир, суйылтырылған газ, азық-аўқат, басқа да зәрүрликлер ушын базалық есаплаў муғдарының **2 есеси муғдарында бир мәртелик материаллық жәрдем пулларын** ажыратыў ушын Қарақалпақстан Республикасының республикалық бюджетине Өзбекстан Республикасының республикалық бюджетинен қосымша 100 миллиард сумға шекем қаржы ажыратылады.

ХАЛЫҚ БӘНТЛИГИН ТӘМИЙИНЛЕЎ

Ҳәр жылы **15 мыңнан** артық **пуқаралар** кәсип-өнерге оқытылып, өз тараўы бойынша **бәнтлиги тәмийинленеди.**

Кәсип-өнерге оқығанлық **сертификатына** ийе жумыссыз пуқараларға:

- **исбилерменлик** хызмети ҳәм өзин-өзи бәнт қылыў ушын **7 млн. сўм;**
- **ҳаял-қызларға** әсбап-үскене ҳәм мийнет қураллары ушын **10 млн. сўмға шекем;**

ХАЛЫҚТЫ КӘСИП-ӨНЕРГЕ ТАЯРЛАЎ ҲӘМ МИЙНЕТ ҚУРАЛЛАРЫ ТОПЛАМЫ МЕНЕН ТӘМИЙИНЛЕЎ

Үй шәраятында биогомус төгинин ислеп шығарыў ушын субсидиялар ажыратылады..

ҲАЯЛ-ҚЫЗЛАР БӘНТЛИГИН ТӘМИЙИНЛЕЎ

Мийирбийкелик қәнийгелиги бойынша **оқыўды тамамлаған** ҳәм **жумыссыз** болған **ҳаял-қызлардың қәнийгелиги асырылады**, өзин-өзи **бәнт** қылған мийирбийкелерге **патронаж сумкасы** ҳәм **медициналық қуралларды** сатып алыў ушын субсидиялар ажыратылады.

Қарақалпақстан Республикасында социаллық қорғаў дәстүрлери қамраўын кеңейтиў бағдары бойынша

А-380 халықаралық автомобиль жолының Қарақалпақстан Республикасы аймағынан өткен бир бөлеги бойлап жол бойы инфраструктурасын раўажландырыў, соның ишинде, саўда ҳәм сервис объектлерин жайластырыў мақсетинде аўыл хожалығына мөлшерленген жер участкалары ҳәм тоғай фонды жерлерин, елатлы пунктлердиң аўыл хожалығына мөлешерленбеген жерлери категориясына өткериледи.

Қарақалпақстан Республикасы 13 районының 35 мәҳәллесинде жәми 809 гектар (соннан 85,6 гектар суўғарылатуғын жер участкалары) жер майданлары электрон онлайн-аукционға шығарылады.

Санаат ҳәм исбилерменлик зоналары ушын жер майданлары ажыратылыўы ҳәм категориясы өзгертиилўи ҳәмде жол бойында саўда ҳәм хызмет көрсетиў объектларин қурыў менен байланыслы аўыл хожалығы ислеп шығарыўындағы жоғалтыўлардың орнын қаплаў бойынша компенсация төлемлеринен азат етиледи.

A380 "ҒУЗОР - БУХОРО - НУКУС - БЕЙНЕУ" ХАЛҚАРО АҲАМИЯТДАГИ АВТОМОБИЛЬ ЙЎЛИНИ ҚАЙТА ҚУРИШ ЛОЙИҲАСИ

YO'L LOYIHA BYUROSI

ХАРИТА СХЕМАСИ

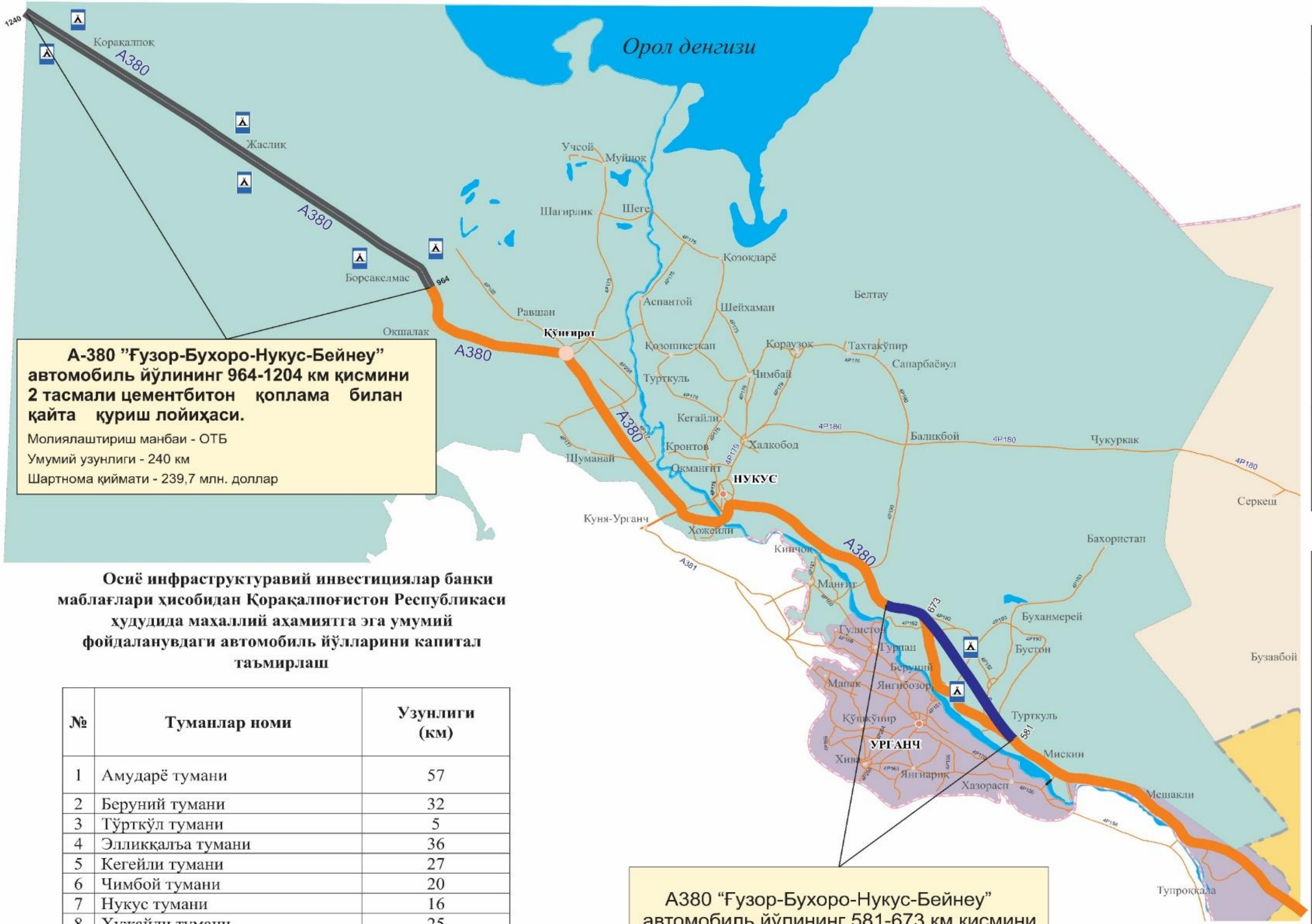

А-380 "Ғузор-Бухоро-Нукус-Бейнеу" автомобиль йўлининг 964-1204 км қисмини 2 тасмали цементбитон қоплама билан қайта қуриш лойиҳаси.

Молиялаштириш манбаи - ОТБ

Умумий узунлиги - 240 км

Шартнома қиймати - 239,7 млн. доллар

A380 "Ғузор-Бухоро-Нукус-Бейнеу" автомобиль йўлининг 581-673 км қисмини (Тўрткўл-Беруний) айланиб ўтиш лойиҳаси

Осиё инфраструктуравий инвестициялар банки маблағлари ҳисобидан Қорақалпоғистон Республикаси худудида маҳаллий аҳамиятга эга умумий фойдаланувдаги автомобиль йўлларини капитал таъмирлаш

№	Туманлар номи	Узунлиги (км)
1	Амударё тумани	57
2	Беруний тумани	32
3	Тўрткўл тумани	5
4	Элликқалъа тумани	36
5	Кегейли тумани	27
6	Чимбой тумани	20
7	Нукус тумани	16
8	Хужайли тумани	25
9	Тахтакуприк тумани	37
10	Қораузак	20
11	Шуманай тумани	10
12	Канликул тумани	57
13	Қўнгрот тумани	57,1
14	Муйноқ тумани	15
	Жами	**414,1**

Лойиҳанинг умумий қиймати: 128,6 млн доллар

A380 "Ғузор - Бухоро - Нукус - Бейнеу" автомобиль йўлининг Тўрткўл-Беруний туманларидан ўтган 581-698 км қисми

№	Кўрсаткичлар номи	Автомобиль йўлининг мавжуд холати	Автомобиль йўлининг лойиҳавий кўрсаткичлари
1	Автомобиль йўлининг узунлиги	117 км	112 км (5 км қисқа)
2	Қатнов қисми тасмалар сони	2-4 тасма	4-6 тасма
3	Қоплама тури	асфалтобетон қопламаси	Цементебетон қоплама
4	Юк кўтариш қобилияти	8 тн	13 тн
5	Автомобиллар ўтказиш қобилияти	8,0-10,0 минг дона/кун автомобиль	14,0 минг дан юқори дона/кун автомобиль
6	Автомобиль йўлининг ахоли яшаш пунктларидан ўтган қисми	51 км (Тўрткўл ва Беруний туманлари худуди)	6 км (Тўрткўл ва Беруний туманлари худуди)
7	Кўприклар ва йўл ўтказгичлар	15 дона кўприк таъмирталаб холатда	18 дона кўприк ва йўл ўтказгичлар
8	Икки сатхда қайрилиб олиш жойлари	-	2 дона

Лойиҳа Ўзбекистонда ички ва минтақавий алоқани боғлашга, барқарор иқтисодий ўсишга ҳисса қўшадиган самарали, хавфсиз ва барқарор йўл тармоғини ривожлантиришга хизмат қилади.

Шу билан биргаликда, лойиҳа амалга оширилиши билан қуйидаги имконларни яратади. Жумладан:

- Қорақалпоғистон Республикасида автомобиль йўлларининг эксплуатация хусусиятларининг самарадорлигини, ҳамда юк ва йўловчи ташиш ҳажмини, йўл ҳаракати иштирокчиларга қулайликни оширади;
- йўл-транспорт инфратузилмасини жадал ривожлантиришни рағбатлантириш орқали Қорақалпоғистон Республикасининг иқтисодий салоҳиятини янада оширишни таъминлайди;
- йўлларнинг сифати ва уларни сақлаш харажатларини яхшилаш орқали автотранспортда ташиш харажатларини 2,5 баробарга камайтиради;
- йўл ўтказувчанлиги ва ҳаракат хавфсизлигини оширади;
- йўловчиларнинг йўлда ўтказадиган вақтини 30% га қисқартиради;
- йўл-транспорт ҳодисаларидан сонини камайтиради;
- Республиканинг халқаро транзит салоҳиятини оширади;
- транспорт воситаларининг атроф-муҳитга етказилган зарарни камайтиради.

ҚАРАҚАЛПАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНДА ПАЙДАЛЫ ҚАЗЫЛМАЛАРДЫ ӨЗЛЕСТИРИЎГЕ БАҒДАРЛАНҒАН ҚОСЫМША УСЫНЫСЛАР

Харой блоки *(углеводород)*
*Ресурсы - **17,6** млн.т.ш.ё, майданы - 123,4 мың га*

Бирқори блоки *(углеводород)*
*Ресурсы – **18,8** млн.т.ш.ё, майданы - 155,8 мың га*

Қулбой блоки - *углеводород*
*Ресурсы - **25,1** млн.т.ш.ё, майданы - 189,5 мың га*

Иттибой блоки *(углеводород)*
*Ресурсы – **37,5** млн.т, майданы – 2,3 мың км^2*
*(инвестиция - **10 млн** доллар)*

Раушан блоки *(углеводород)*
*Ресурсы – **100** млн т, майданы – 1,89 мың км^2*
*(инвестиция - **10 млн** доллар)*

Тамарли блоки *(углеводород)*
*Ресурсы – **29,2** млн т, майданы – 2,2 мың км^2*
*(инвестиция - **10 млн** доллар)*

Барсакелмес *(минерал туз)*

Қарауымбет *(минерал туз)*

Тебинбулақ
*Ресурсы – **1,0** млрд тонна темир рудаси*

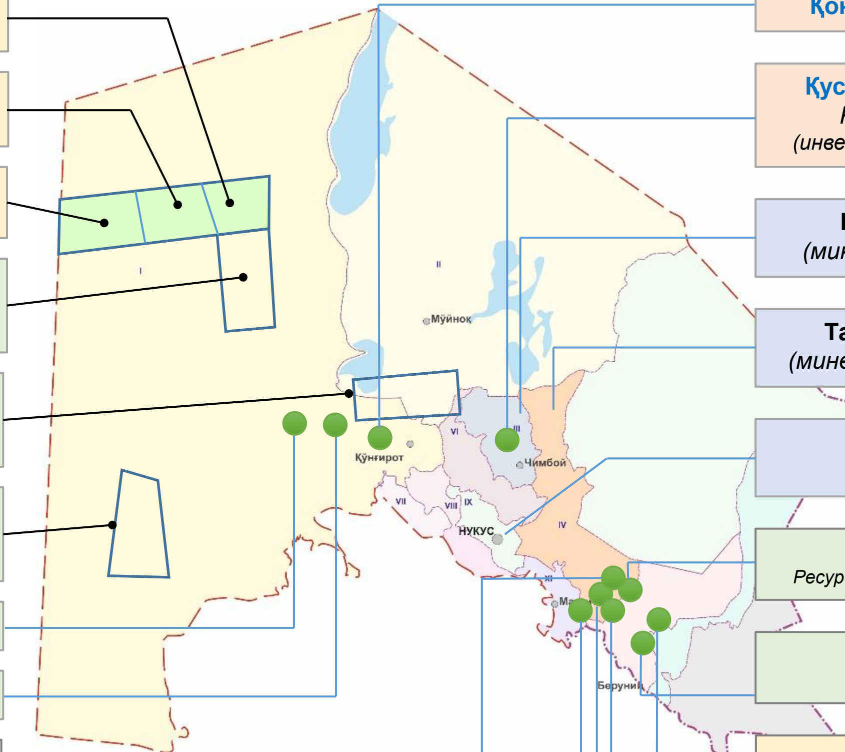

Қоңырат (1964) *(ҳәктас)*

Қусқанатаў *(минерал дуз)*
*Ресурсы **43,1** млн т*
*(инвестиция - **500 мың** доллар)*

Шымбай районы 2
(минерал ва суғориш суви)

Тахтакөпир районы 2
(минерал ҳәм суўғарыў суўы)

Нөкис районы 1
(минерал суў)

Беркуттау
*Ресурсы - **Au 2,9** т; **Cu -15,2** мың т*

Кохралисай
габбро (қурылыс тасы)

Қызыл-Қала
кум-шебень

Хожакөл-1960 *(ганш)*
*Ресурсы – **6506** мың м^3*

Қараөзек-1 *(порфирит)*
*Ресурсы – **684,2** мың м^3*

Жумыртау-II *(порфирит)*
*Ресурсы – **560,1** мың м^3*

I. Исбилерменлер менен инвестиция проектлери

№	Объект аты	Район	Проект суммасы, мың доллар	Жумыс орны
1	Тебинбулоқ (Loriard, “Sanoat energetika guruhi” ХК)	Қараөзек	1 950 000	5 000
2	Беркуттов *(“Karatau cuprum cluster” ЖШЖ)*		5000	50
3	Борсакелмас –1 *(“Ziyyad” ЖШЖ)*	Қоңырат	100	10
4	Караумбет – 1 *(“Captiva” ЖШЖ)*		100	10
5	Кохралисой *(“Bruno green mosaic” ЖШЖ)*	Беруний	150	10
6	Раушан *(“Sanoat energetika guruhi” ХК)*	Қоңырат	10 000	100
7	Тамарли *(“Sanoat energetika guruhi” ХК)*		10 000	100
8	Иттибай *(“Устюрт бурғилаш ишлари бошқармаси” ЖШЖ)*		10 000	100
	Жәми		**1 985 350**	**5 380**

- проект усынысы – **22**
- суммасы – **2 млрд. долл**

II. Аукцион саўдалары тийкарында берилетуғын кән ҳәм майданлар

т/р	Объект аты	Район	Шийки зат	Проект суммасы, мың доллар	Жумыс орны
	Кәнлерде қазыў ислери				
1	Жумыртау-II	Әмиўдәрья	Порфирит	500	20
2	Хожакөл (1960) 1-участкасы	Қараөзек	Бириктириуши материал шийки заты ушын ганш	300	20
	Хожакөл (1960) 2-участкасы			300	20
	Хожакөл(1960) 3-участкасы			300	20
	Хожакөл (1960) 4-участкасы			300	20
3	Қараөзек-1		Порфирит	500	20
	Геология-қыдырыў ислери				
4	Қызыл-Қала-1	Беруний	Кум-шебень	200	10
	Қызыл-Қала-2			200	10
5	Кулбай	Қоңырат	Углеводород	5000	100
6	Бирқори			5000	100
7	Харой			5000	100
	Жәми (11)			**17 600**	**440**

III. Қосымша инвестицион усынıслар

т/р	Объект аты	Район	Шийки зат	Ресурсы	Жумыс орны
1	Қусқанатаў	Шымбай	Минерал дуз	43,1 млн т	100
2	Барсакелмес	Қоңырат		Геология-қыдырыў ислери нәтийжесинде анықланады	10
3	Қарауымбет				10
4	Қоңырат		ҳәктас		10

ДЫҚҚАТЛАРЫҢЫЗ УШЫН РАХМЕТ!